

A bogáncsvirág allergiától szenvedők megmentője a bogár

Автор(и): Растителна защита
Дата: 22.06.2020 Брой: 6/2020

A kis bogár, az „*Ophraella communa*” és az ürömlevelű parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*) egy dologban hasonlítanak: Észak-Amerikából kerültek Európába, így inváziós, behurcolt fajok, amelyek veszélyeztethetik az Óvilág eredeti növény- és állatvilágát. Az *Ophraella communa* azonban hasznos faj is lehet, hiszen kedvenc tápláléka a parlagfű, amelynek pollene nyár végén és ősszel milliókban vált ki tömeges allergiás reakciókat.

Az inváziós faj, az ürömlevelű parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia* L., Asteraceae család) nemcsak a termesztett növények komoly vetélytársa, hanem az emberi egészségre is rendkívül káros gyom, hiszen számos veszélyes allergiát okoz, amely a lakosság nagy részét érinti.

Nem ok nélkül tartják a parlagfűt a globalizáció gyomának – magvai nemcsak könnyen szállíthatók, de rövid és hosszú távolságokra is könnyedén terjednek. Ezen felül hihetetlenül ellenállóak és termékenyek. Akár 40 évig is megőrzik csírázókéességüket és nagyon gyors ütemben szaporodnak. Ez egy olyan gyom, amelynek pollene a világ egyik legagresszívebb allergénje között van. Egy köbméter levegőben már egy minimális mennyisége is elegendő allergiás reakciók kiváltásához, mind allergiára fogékony embereknél, mind néhány állatnál, például a lovaknál.

Az európai kutatócsoport, melynek tagja a Bécsi Természeti Erőforrások és Élettudományi Egyetemről származó Gerhard Karrer professzor is, a „Nature Communications” elismert tudományos folyóirat legújabb számában tette közzé adatokat az erősen allergén növény, az ürömlevelű parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia* L.) európai közegészségügyre és biodiverzításra gyakorolt valódi fenyegetéséről. A jelentés hangsúlyozza azt a tényt, hogy létezik egy új inváziós bogárfaj, az *Opharaella communa*, amelynek lárvái előszeretettel táplálkoznak a parlagfű levelein és virágain, és ez reményt ad a szakértőknek, hogy természetes úton, az invázió korlátozásával csökkenthetik a parlagfű káros hatásait.

2013-ban az *Ophraella comuna* levélbogarat Milánó környékén észlelték. A bogár lárváinak majdnem teljesen sikerült elpusztítaniuk az észak-olaszországi parlagfű állományokat. Karrer professzor és horvát kollégái tanulmányozni tudták a bogár további terjedését a Pannon régió felé, Kelet-Közép-Európában, amelyet erősen megtámad az ürömlevelű parlagfű.

A jelentés adatai szerint mielőtt az *O. communa* Európába vándorolt, mintegy 13,5 millió ember szenvedett parlagfű által kiváltott allergiában, ami évi 7,4 milliárd eurós költséget jelentett gyógyszerekre, orvosi vizsgálatokra, betegszabadságra stb. Az előrejelző modellek azt mutatják, hogy az *A. artemisiifolia* biológiai védekezése ezzel a levélbogárral körülbelül 2,3 millióval csökkenti a betegek számát és évi 1,1 milliárd euróval az egészségügyi költségeket.

Az *O. Communa* irányított terjedését szigorú növényegészségügyi intézkedések mellett kell végrehajtani, mert megállapították, hogy a napraforgóhoz hasonló termesztett növényeket is megtámadhatja. Torinóban, egy parlagfű mező elpusztítása után, a kis bogár tömegesen támadott meg egy szomszédos napraforgó táblát. Egyelőre nincsenek pontos tanulmányok arról, hogyan lehetne az *Opharaella communa* hasznos tevékenységét kizárólag az inváziós fajra – az *Ambrosia artemisifolia* L.-re – korlátozni.

Az *Opharaella communa* egy bogár a levélbogárfélék (Chrysomelidae) családjából, amelyet Európában először 2013-ban észleltek, Észak-Amerikából származik – éppúgy, mint a parlagfű (amelyet először 1883-ban figyeltek meg Európában), és amely az európai kontinens melegebb éghajlata miatt gyorsan terjed. A bogárfaj

csak néhány növényfajjal táplálkozik (oligofág), de főként parlagfűvel (*Ambrosia artemisiifolia*). A bogarak 3,4–4,1 milliméter hosszúak és 1,8–2,1 milliméter szélesek (hímek), míg a nőstények 3,9–4,3 milliméter hosszúak és 2,0–2,4 milliméter szélesek. Fejük sárgás, hátukon pedig nagy fekete folt található. A bogár szárnyfedői, mint az *Ophraella* nemzetség minden fajánál, sötét hosszanti csíkokkal rendelkeznek.

Az *Opharaella communa* természetes előfordulási területe Észak-Amerika keleti része, ahol a faj Mexikótól Kanadáig terjed. Azonban már néhány éve a faj nagyon gyorsan szaporodik Dél-Svájcban, Észak-Olaszországban, a Pannon régióban, Kelet-Ázsiában – Kínában és Japánban. Az *Opharaella communa* populációjának fennmaradásához fejlődése során 20 és 32 °C közötti hőmérséklet szükséges, az optimális hőmérséklet 25 és 28 °C között van. A talajban telet át a következő évig, amikor megfelelő hőmérsékleten elkezd szaporodni. A bogár egyetlen nap alatt 25 km-t is képes repülni.

A Bécsi Természeti Erőforrások és Élettudományi Egyetem adatai alapján